

НАРЕДБА № 3 от 4.04.2005 г. за условията и реда за предоставяне на средства за субсидиране на превоза на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони

Издадена от министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 33 от 15.04.2005 г., изм., бр. 92 от 14.11.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., доп., бр. 32 от 25.03.2008 г., в сила от 1.01.2008 г., изм., бр. 37 от 19.05.2009 г., в сила от 19.05.2009 г., изм. и доп., бр. 9 от 2.02.2010 г., в сила от 1.01.2010 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 5/2005 г., стр. 612

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят условията и редът за предоставяне на предвидените в централния бюджет субсидии за вътрешноградски пътнически превози и за междуселищни пътнически превози в слаборазселените планински и гранични райони в страната.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Не са предмет на наредбата превозите по допълнителните градски линии съгласно чл. 7, ал. 1, т. 1, буква "б" от Наредба № 2 от 2002 г. за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси и леки автомобили (обн., ДВ, бр. 32 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 32 от 2003 г.; изм., бр. 45 от 2006 г.) и тези, които се поддържат главно поради историческия интерес към тях или туристическото им значение.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., бр. 37 от 2009 г., в сила от 19.05.2009 г.) (1) (Предишен текст на чл. 2, изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Въз основа на представена от общините информация министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията утвърждава списък на подлежащите на субсидиране междуселищни автобусни линии, свързващи малки населени места в планински и/или гранични райони, съгласуван с министъра на регионалното развитие и благоустройството, и списък за разпределението на субсидиите по общини и по видове превози, съгласуван с министъра на финансите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Ежегодно в едномесечен срок от обнародването на постановлението на Министерския съвет за изпълнението на държавния бюджет за съответната година министърът на финансите и министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията утвърждават по общини годишни и тримесечни лимити на средствата за субсидии поотделно за вътрешноградски пътнически превози и за междуселищни пътнически превози в слаборазселените планински и гранични райони в страната.

Чл. 3. (1) (Предишен текст на чл. 3, доп. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Субсидии по тази наредба се предоставят само на физически и юридически лица, регистрирани като търговци, осъществяващи превозна дейност по реда на Наредба № 2 от 2002 г. за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми и за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси и леки автомобили или по договори, сключени при спазване на реда за възлагане на обществени поръчки.

(2) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) В договорите с превозвачите общините включват задължително следните изисквания:

1. параметрите, въз основа на които се изчислява субсидията, ако има такава;
2. естеството и обема на каквито и да било предоставени изключителни права;

3. механизмите за разпределение на разходите, свързани с предоставянето на услугите; тези разходи могат да включват по-специално разходите за персонал, енергия, инфраструктурни такси, поддръжка и ремонт на превозни средства за обществения транспорт, подвижен състав и инсталации, необходими за извършване на услугите за пътнически превоз, както и фиксирани разходи и подходяща възвръщаемост на капитала;

4. механизмите за разпределяне на приходите от продажба на билети, които или могат да останат в оператора на обществени услуги, или да бъдат изплатени на компетентния орган, или поделени между тях.

(3) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Методът на компенсиране (субсидиране), определен в договорите, трябва да насърчава поддържането или развитието на:

1. ефективно управление от страна на превозвача, което може да подлежи на обективна оценка, и
2. предоставяне на услуги за пътнически превоз с достатъчно високо качество.

Глава втора

ОБХВАТ НА СУБСИДИРАНИТЕ ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ

Чл. 4. (1) В списъка на подлежащите на субсидиране междуселищни автобусни линии се включват посочени от общината линии, които съдържат като спирка в маршрута си едно или повече населени места от тази община, отговарящи едновременно на следните условия:

1. брой жители - до 500 души;

2. (изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., бр. 37 от 2009 г., в сила от 19.05.2009 г.) населеното място да е включено в списъка по приложение № 2 към чл. 3, ал. 1 от Наредба № 14 от 2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони (ДВ, бр. 35 от 2003 г.) или да е в състава на община, включена в списъка по приложение № 1.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.).

Чл. 5. На субсидиране по междуселищна автобусна линия подлежи пробегът за участъка:

1. между най-отдалеченото по маршрута населено място от същата община, отговарящо на условията по чл. 4, ал. 1, и общинския център;

2. между най-отдалеченото по маршрута населено място и най-близкия общински център по маршрута на линията, когато маршрутът не прави връзка с центъра на общината;

3. на територията на общината, когато маршрутът не прави връзка с общински център.

Чл. 6. (1) За всеки участък от маршрута на автобусна линия, определен съгласно чл. 5 (независимо от броя на преминаващите линии), се разпределят субсидии за пробега, необходим за осигуряване среднодневно по две транспортни връзки - годишно 730 двупосочни курса (отиване и връщане).

(2) Общият размер на субсидиите за общината се определя въз основа на сумарния пробег по участъците от маршрутите, определен съгласно ал. 1.

Чл. 7. Определените за всяка община субсидии за междуселищни пътнически превози в слабонаселени планински и гранични райони са предназначени за всички автобусни линии, включени в списъка на подлежащите на субсидиране линии по чл. 2 за същата община.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Общини, които нямат сключен по реда на Наредба № 2 от 2002 г. за условията и реда за утвърждаване на транспортни схеми за осъществяване на обществени превози на пътници с автобуси и леки автомобили договор за възлагане на обществен превоз с превозвачите, осигуряващи транспортното обслужване на общината, сключват с тези превозвачи отделен договор, срокът на който не може да надвишава 10 години, при спазване на реда за възлагане на обществени поръчки.

Чл. 9. На субсидиране подлежат градските пътнически превози по утвърдена транспортна схема, където има организирани такива, без превозите по междуселищните линии, в чертите на града.

Глава трета

РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СУБСИДИИТЕ

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Субсидии за пътнически превози по тази наредба се предоставят на превозвачите чрез общините до размера на отчетената загуба от дейността, установена по данни съгласно приложение № 2, в рамките на утвърдените за тази цел средства със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

(2) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Субсидията не може да надвишава сумата, съответстваща на нетния финансов ефект, който се равнява на сбора от последиците - положителни или отрицателни - от изпълнението на задължението за обществени услуги върху приходите и разходите на оператора на обществени услуги.

(3) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Нетният финансов ефект е резултатът от разходите, извършени във връзка със задължението за извършване на обществени услуги или група задължения за извършване на обществени услуги, наложени от компетентния/те орган/и и съдържащи се в обществена поръчка за услуги и/или в общо правило, намалени с всякакви положителни финансови резултати, реализирани в рамките на мрежата, експлоатирана съгласно въпросното/ите задължение/я за извършване на обществени услуги, намалени с тарифните приходи и/или всякакви други постъпления, реализирани при изпълнение на въпросното/ите задължение/я за извършване на обществени услуги, и увеличени с разумна печалба.

(4) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Разумната печалба по ал. 3 се определя в размер до 5 на сто от общите разходи за дейността по предоставяне на компенсирани (субсидирани) превозни услуги.

(5) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Субсидиите се предоставят на общините чрез системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА), като трансферът се отразява чрез компенсирана корекция по реда на чл. 34 от Закона за устройството на държавния бюджет. Средствата се предоставят и разходват чрез увеличаване на съответните лимити за плащания в СЕБРА по установения ред.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., изм. и доп., бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) До 15-о число на втория месец на всяко тримесечие Министерството на финансите залага лимити на субсидиите по общини, за което ги уведомява своевременно, съгласно списък за разпределението на средствата по общини, предоставен от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Средствата се ползват целево само за покриване на загуби от пътнически превози.

(2) Сумата по ал. 1 се разпределя за субсидиране по видове превози - градски и междуселищни, в съотношение, съразмерно на утвърденото за годината разпределение на субсидиите в списъка по чл. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2008 г.) Когато в срока по ал. 1 не е утвърден списъкът за разпределението на субсидиите по чл. 2, лимитите по СЕБРА се залагат в размер една четвърт от предоставените средства за предходната година.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Когато общината се обслужва от повече от един превозвач, субсидиите се предоставят въз основа на приет от общинския съвет механизъм по критерии и показатели за разпределението им, осигуряващ равнопоставеност между превозвачите.

(2) Механизмът по ал. 1 за разпределяне на субсидиите между превозвачите следва да отчита равнището на следните показатели:

1. подлежащ на субсидиране пробег, респ. приведен пробег на база пътниковместимост;

2. реализирана загуба на километър пробег;

3. равнище на превозната цена;

4. експлоатационни условия;

5. други приети от общинския съвет показатели, включително за качество на транспортното обслужване и екологично въздействие върху околната среда.

(3) По преценка на общината в зависимост от интензивността на пътничекото пробегът по ал. 2, т. 1 се преобразува чрез коригиране на действителния пробег с коефициенти за приваждане, отчитащи разликата в пътниковместимостта по типове превозни средства по данни на завода производител, като за тези с най-малка превозна възможност коефициентът е равен на 1.

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) (1) При определянето на размера на средствата за субсидии се спазват следните изисквания:

1. приходите и разходите се определят в съответствие с приложимите счетоводни стандарти;

2. при осъществяване на други дейности, извън дейността по предоставяне на компенсирани превозни услуги, операторът води аналитична счетоводна отчетност за всеки отделен вид дейност.

(2) Аналитичната счетоводна отчетност за всеки отделен вид дейност отговаря на следните условия:

1. отделни аналитични счетоводни сметки за всяка една от дейностите, за всеки дял на активите и за постоянните разходи, съответстващи на всяка дейност; делът на активите и постоянните разходи, съответстващи на всяка дейност, се определят като общият размер на активите и постоянните разходи се умножи по съотношението между нетните приходи от продажби от съответната дейност и всички нетни приходи от продажби за всички дейности, представени в Отчета за приходите и разходите или Отчета за всеобхватния доход;

2. всички променливи разходи, частта от постоянните разходи и маржът на печалбата, свързани с всяка друга дейност на оператора на обществени услуги, не се включват към дейността по предоставяне на компенсирани превозни услуги;

3. разходите за дейността по предоставяне на компенсирани превозни услуги се балансират с приходите от тази дейност и плащанията на публичните органи; не се допуска прехвърляне на приходи от една дейност към друга за оператора на обществени услуги.

Чл. 13. (1) (Доп. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) В съответствие с приетия механизъм общините определят размера на полагащата се за месеца субсидия на базата на ежемесечно представяна от превозвачите справка за финансовите резултати съгласно приложение № 2 като разлика между загубата за периода с натрупване от началото на годината и предоставените до отчетния месец субсидии с отчитане на предоставените компенсации по Наредба № 2 от 2006 г. за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване по автомобилния транспорт, предвидени в нормативни актове за определени категории пътници (обн., ДВ, бр. 32 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 29 от 2007 г., бр. 27 от 2008 г. и бр. 51 от 2009 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) За упражняване на контрол, както и в случаите, когато възприетият механизъм за разпределяне на сумите налага това, общината може да изисква допълнителна аналитична и/или друга информация, въз основа на която е изготвена справката за финансовите резултати по приложение № 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) За упражняване на контрол общините могат да изискват от превозвачите осигуряване на достъп до допълнителна информация на оправомощени лица от общинската администрация за удостоверяване на размера на заявената за съответния период сума - копия от сключени договори за обществен превоз на пътници, маршрутни разписания, ценоразпис на предлаганите услуги и други.

Чл. 14. (1) В 10-дневен срок от обобщаване на информацията по чл. 13 общините превеждат по сметка на превозвачите полагащите се за отчетния месец субсидии до изчерпване на разполагаемата сума.

(2) Средствата за декември се превеждат авансово на база представен очакван отчет, а разликата, ако има такава, се отразява през следващия отчетен период.

Чл. 15. Кметовете в рамките на утвърдените за общината субсидии и установените с тази наредба условия конкретизират в договорите с превозвачите реда и изискванията, при които се осъществяват разчетните им взаимоотношения.

Чл. 16. (1) Общините носят отговорност за разпореждането с предоставените субсидии в рамките на определените им с тази наредба правомощия и упражняват контрол за спазването на задълженията по сключените договори за обществен превоз на пътници.

(2) При неизпълнение от страна на превозвачите на условия по договорите общините могат да налагат предвидените в тях санкции, включително да намаляват размера на субсидиите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) За необходимите средства за субсидиране на превоза на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони кметът на общината представя декларация по образец - приложение № 3.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) При наличие на данни за нарушения на реда за управление на субсидиите, до изясняване на обстоятелствата, министърът на финансите, съгласувано с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, може да преустанови по-нататъшния трансфер на средствата за тази цел.

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Общините обобщават информацията за финансовите резултати от пътнически превози за деветте месеца на годината по данни съгласно приложение № 2 и в срок до 25 октомври я представят в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за анализ, наблюдение и контрол.

(2) В случай че информация по ал. 1 не бъде предоставена, трансферът на субсидиите от централния бюджет може да бъде преустановен до края на годината.

Чл. 19. (1) (Предишен текст на чл. 19, изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията въз основа на информацията за деветте месеца на текущата година анализира финансовите резултати от дейността по общини и при необходимост, съгласувано с министъра на финансите, извършва промяна в разпределението на субсидиите в рамките на определените в централния бюджет средства за тази цел.

(2) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) В случаите, когато размерът на необходимите субсидии надвишава разполагаемите средства, предвидени в централния бюджет, полагащите се на превозвачите суми се намаляват съразмерно на недостига. Разликата при възможност се изплаща на превозвачите през следващи отчетни периоди в рамките на бюджетната година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Контролът по спазването на наредбата се упражнява от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция и от упълномощени длъжностни лица, определени със заповед на министъра на финансите и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

(Нова - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.)

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Тази наредба отразява изискванията на Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L, бр. 315 от 03.12.2007 г., стр. 0001 - 0013).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г., бр. 37 от 2009 г., в сила от 19.05.2009 г., предишен § 1, изм., бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Наличните при приключване на бюджетната година по сметки на общините неусвоени средства от целеви трансфери от централния бюджет, предназначени за субсидиране на нерентабилни автобусни линии, подлежат на възстановяване в централния бюджет.

§ 3. (Предишен § 2 - ДВ, бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г.) Наредбата се издава на основание § 4, ал. 3 от заключителните разпоредби на Закона за автомобилните превози и отменя Наредба № 7 на министъра на финансите за условията и реда за предоставяне на субсидии за вътрешноградските пътнически превози и за междуселищните пътнически превози в слабонаселените планински и гранични райони в страната през 2004 г. (ДВ, бр. 69 от 2004 г.).

НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за условията и реда за предоставяне на средства за субсидиране на превода на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони

(ДВ, бр. 92 от 2006 г., в сила от 1.01.2007 г.)

.....
Допълнителна разпоредба

§ 7. (В сила от 14.11.2006 г.) Навсякъде в наредбата думите "министърът на транспорта и съобщенията", "министъра на транспорта и съобщенията" и "Министерството на транспорта и съобщенията" се заменят с "министърът на транспорта", "министъра на транспорта" и "Министерството на транспорта".

Заключителна разпоредба

§ 8. Наредбата е съгласувана с министъра на транспорта и влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 7, който влиза в сила от деня на обнародването на наредбата в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Наредбата за изменение на Наредба № 3 от 2005 г. за условията и реда за предоставяне на средства за субсидиране на превоза на пътниците по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони

(ДВ, бр. 37 от 2009 г., в сила от 19.05.2009 г.)

§ 5. Превозите по междуселищните автобусни линии, включени в списъка по чл. 2 до влизането на наредбата в сила, подлежат на субсидиране до 31 декември 2009 г.

Приложение № 1

към чл. 4, ал. 1, т. 2
(Изм. - ДВ, бр. 92 от 2006 г.,
в сила от 1.01.2007 г.,
бр. 37 от 2009 г.,
в сила от 19.05.2009 г.)

Списък
на общините в гранични райони

№ по Ред	Области	Общини
1.	Благоевград	Сандански, Сатовча, Струмяни, Хаджидимово
2.	Бургас	Средец, Малко Търново, Царево, Созопол
3.	Видин	Белоградчик, Бойница, Брегово, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Чупрене
4.	Враца	Мизия, Оряхово
5.	Добрич	Генерал Тошево, Крушари, Шабла
6.	Кърджали	Кирково, Крумовград
7.	Кюстендил	Невестино, Трекляно
8.	Монтана	Вълчедръм, Георги Дамяново, Лом, Чипровци
9.	Перник	Трън
10.	Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Никопол
11.	Русе	Борово, Иваново, Ценово, Сливо поле
12.	Силистра	Главиница, Кайнарджа, Ситово, Тутракан
13.	Смолян	Борино, Девин, Доспат, Златоград, Рудозем, Смолян

14.	София	Годеч, Драгоман
15.	Хасково	Ивайловград, Любимец, Тополовград
16.	Ямбол	Болярово, Елхово

Приложение № 2

към чл. 10
(Изм. - ДВ, бр. 9 от 2010 г.,
в сила от 1.01.2010 г.)

ОБЩИНА

Превозвач:

Тел.

Справка за финансови резултати към г. от субсидираните вътрешноградски превози и
междуселищни превози в слаборазселени планински и гранични райони

№ по ред	Показатели	Мярка*	Видове превози	
			вътрешноградски	междуселищни
1.	Общ пробег	хил. км		
2.	Превозени пътници	хил. бр.		
3.	Общо приходи от дейност по	лв.		
3.1	предоставяне на компенсирани (субсидирани) превозни услуги			
3.2	Нетни приходи от продажби от извършваната дейност			
3.3	Получени компенсации от централния бюджет			
	Други приходи от извършваната дейност			
4.	Общо разходи за дейността по	лв.		
	предоставяне на компенсирани (субсидирани) превозни услуги**:			
4.1	Разходи за суровини и материали, в т.ч.:	лв.		
а)	Гориво (ел. енергия)	лв.		
4.2	Разходи за персонала, в т.ч.:	лв.		
а)	Разходи за възнаграждения	лв.		

б)	Разходи за осигуровки	лв.	
5.	Загуба (р. 4 - р. 3)	лв.	
5.1	Нетен финансов ефект (р. 5 + разумна печалба)	лв.	
6.	Предоставени субсидии от републиканския бюджет (нето)	лв.	
7.	Резултат (р. 5.1 - р. 6)	лв.	
8.	Цена на билет за градски превоз	лв.	х
9.	Тарифна ставка на пътникокилометър		

Гл. счетоводител:

Управляващ/кмет на общината:

Забележки:

* Данните се изписват с цели числа.

** В разходите по р. 4 се отнасят разходите за дейността по предоставяне на компенсирани (субсидирани) превозни услуги по Отчета за приходите и разходите или Отчета за всеобхватния доход, без разходите от обезценки и провизии.

х.АРРН:

Приложение № 3
към чл. 16, ал. 3

(Ново - ДВ, бр. 9 от 2010 г.,

в сила от 1.01.2010

г.) _____

Д Е К Л А Р А Ц И Я

От
(име,

.....
презиме и фамилия) Кмет на община,

област Като орган на изпълнителната
власт в общината декларирам, ченеобходимите средства за субсидиране на превоза на пътниците
понерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и
други райони на община за..... г. са в размер на
..... лв. ДЕКЛАРИРАМ, че размерът на заявените средства е определен
всъответствие с изискванията на Наредба № 3 от 2005 г. за условията и реда за предоставяне на
средства за субсидиране на превоза на пътниците по нерентабилни автобусни линии във
вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони. Дата на подаване:

Декларатор: _____